

Aanbevelingen van de RAGCA ter beperking van het risico van het ontstaan van een reservoir voor SARS-CoV-2 in de wilde fauna in België

Dit document werd goedgekeurd door de leden van de RAGCA en de RAGCA-wildlife op 21/05/2021

Algemene aanbevelingen

De RAGCA adviseert aan de bevoegde overheden om :

- gedurende de volledige pandemie en indien mogelijk ook nog erna een intensieve monitoring te houden op wilde diersoorten die gevoelig zijn voor besmetting met SARS-CoV-2;
- strikte sanitaire maatregelen (dragen van maskers, ontsmetting van handen en materiaal, bioveiligheid, beperking van contacten tot het strikte minimum, vaccinatie van mensen) in te stellen in alle centra of instellingen waar besmette of potentieel besmette mensen in nauw contact komen met wilde dieren.

Context

SARS-CoV-2-besmettingen bij dieren zijn momenteel zeldzaam. Zij zijn vaak gelinkt aan een eerder contact met besmette mensen. In de huidige fase van de pandemie spelen dieren geen belangrijke rol bij de overdracht van het virus op de mens.

Experimentele of epidemiologische onderzoeken hebben de gevoeligheid van verscheidene diersoorten aangetoond (in detail beschreven in het RAGCA-document (dd. 13/04/2021) "Standpunt van de RAGCA met betrekking tot de vaccinatie van dieren tegen SARS-CoV-2", https://www.favv-afsca.be/professionelen/publicaties/mededelingen/covid19/ documents/RAGCA-note-vaccination-SARS-CoV-2_v07_NL.pdf). De hoge gevoeligheid van nertsen voor SARS-CoV-2-besmetting is goed gedocumenteerd. In twee studies uit de Verenigde Staten en Spanje werden besmette nertsen gedetecteerd die in het wild leven (Aguilo-Gisbert et al. 2021 preprint; Shriner et al. 2021). Alle Belgische nertsenhouders hebben hun activiteiten op de datum van dit document opgeschort.

Daarnaast zijn er binnen de Belgische wilde fauna nog een aantal anderediersoorten aanwezig die gevoelig zijn voor een SARS-CoV2 infectie, of diersoorten die verwant zijn aan gevoelige of potentieel gevoelige diersoorten. De RAGCA-wildlife heeft onlangs zijn risicobeoordeling voor SARS-CoV-2 bij Belgische wilde dieren bijgewerkt (https://www.favv-afsca.be/professionelen/publicaties/mededelingen/covid19/ documents/Advies-RAGCA-wildlife_NL_versie-3_17032021_DEF.pdf; Logeot et al., 2021).

Om het risico op het ontstaan van een dierlijk reservoir voor SARS-CoV-2 bij de Belgische wilde dieren te beperken (en het bijhorende risico op ontstaan van ongecontroleerde genetische evolutie in de diersoort, en op overdracht naar andere diersoorten en zelfs naar de mens), formuleert de RAGCA een aantal aanbevelingen aan de bevoegde overheden met betrekking tot het toezicht op de besmetting met SARS-CoV-2 van in het wild levende dieren en het vermijden van de overdracht van SARS-CoV-2 van mensen naar Belgische wilde dieren.

Toezicht op Belgische wilde dieren

Als gevolg van de werkzaamheden van de RAGCA-wildlife werkgroep, waarin vertegenwoordigers van de federale en de regionale overheden zetelen, hebben de regionale overheden reeds bemonsteringsprocedures en testen bij gevoelige diersoorten in de revalidatiecentra ingevoerd. Tot op de datum van de publicatie van dit document waren alle gemelde testresultaten op bemonsterde dieren negatief (https://www.favv-afscab.be/professionelen/publicaties/mededelingen/covid19/documents/bijlage_2020_screening-wildlife-SarsCov2-in-Belgie.xlsx; Colombo et al., 2021 preprint).

De RAGCA beveelt aan om SARS-CoV-2 analyses bij de gevoelige wilde diersoorten in revalidatiecentra routinematig te behouden, ten minste tot het einde van de pandemie en zo mogelijk ook daarna.

De RAGCA beveelt aan dat de bevoegde overheden nagaan of extra bemonstering kan worden uitgevoerd bij in het wild levende dieren of bij instellingen die zich bezighouden met in het wild levende dieren, en dit vooral op gevoelige diersoorten. Dit alles om de bewaking van gevoelige soorten te maximaliseren en eventuele gevallen van virusoverdracht van mensen op wilde dieren vroegtijdig op te sporen.

De RAGCA beveelt aan onderzoekinstellingen om onderzoek uit te voeren om het precies hostspectrum van het SARS-CoV-2 bij wilde dieren te bepalen.

De RAGCA beveelt aan onderzoekinstellingen om onderzoek uit te voeren naar de overlevingskansen van het virus in het milieu, met name betreffende afvalwater van menselijke oorsprong waarmee wilde dieren in contact kunnen komen.

Sanitaire maatregelen om het ontstaan van een reservoir voor het SARS-CoV-2 bij Belgische wilde dieren te voorkomen

Om het risico van overdracht van SARS-CoV-2 van een besmette mens naar wilde dieren te beperken, moeten verscheidene sanitaire maatregelen worden getroffen in alle centra of instellingen waar besmette of potentieel besmette mensen in nauw contact komen met gevoelige wilde dieren:

- masker dragen wanneer nauw contact met de dieren noodzakelijk is;
- handen evenals het materiaal regelmatig ontsmetten;
- gedocumenteerde bioveiligheidsmaatregelen opstellen en uitleggen aan het verzorgingspersoneel of aan mensen die in contact komen met de dieren;
- contacten met dieren tot een strikt minimum beperken;
- een maximale vaccinatiegraad bij mensen bereiken (afhankelijk van de fasering van het nationale vaccinatieplan).

Voor de Risk Assessment Group-Covid Animals (RAGCA),
Prof. Dr. J. Dewulf
Voorzitter

Referenties

Aguilo-Gisbert, J., Padilla-Blanco, M., Lizana, V., Maiques, E., Muñoz, M., Chillida-Martinez, E., Cardells, J., Rubio-Guerri, C. (2021) First description of natural SARS-CoV-2 infection in two wild American minks (*Neovison vison*). Preprint.org doi: 10.20944/preprints202103.0647.v1. Preprint.

Colombo V.C., Sluydts V., Mariën J., Vanden Broecke B., Van Houtte N., Leirs W., Jacobs L., Iserbyt A., Hubert M., Heyndrickx L., Goris H., Delputte P., De Roeck N., Elst J., Boudewijns R., Ariën K.K., Leirs H., Gryseels S. (2021) SARS-CoV-2 surveillance in Norway rats (*Rattus norvegicus*) from Antwerp sewer system, Belgium. bioRxiv March 6, 2021 <https://doi.org/10.1101/2021.03.06.433708>. Preprint.

Logeot, M., Mauroy, A., Thiry, E., De Regge, N., Vervaeke, M., Beck, O., De Waele, V., Thierry Van den Berg, T. (2021) Risk assessment of SARS-CoV-2 infection in free-ranging wild animals in Belgium. *Transbound Emerg Dis* doi: 10.1111/tbed.14131. Online ahead of print.

Shriner S.A., Ellis J.W., Root J.J., Roug A., Stopak S.R., Wiscomb G.W., Zierenberg J.R., Ip H.S., Torchetti M.K., DeLiberto T.J. (2021) SARS-CoV-2 Exposure in Escaped Mink, Utah, USA. *Emerg Infect Dis.* 27(3):988-990. doi: 10.3201/eid2703.204444.